

Briuselis, 2021 m. gegužės 12 d.
(OR. en)

8570/21

Tarpinstitucinė byla:
2020/0361(COD)

COMPET 332
MI 325
JAI 513
TELECOM 189
CT 62
PI 34
AUDIO 51
CONSOM 114
CODEC 659
IA 81

PRANEŠIMAS

nuo: Pirmininkaujantios valstybės narės / Tarybos generalinio sekretoriato

kam: Tarybai

Ankstesnio
dokumento Nr.: 8415/21

Komisijos dok. Nr.: 14124/20 + COR 1 + ADD 1

Dalykas: Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl bendrosios skaitmeninių paslaugų rinkos (Skaitmeninių paslaugų aktas), kuriuo iš dalies keičiama Direktyva 2000/31/EB
– Pažangos ataskaita

I. ĮVADAS

1. 2020 m. gruodžio 15 d. Komisija pateikė Europos Parlamentui ir Tarybai pirmiau nurodytą pasiūlymą dėl reglamento¹. Šis pasiūlymas pagrįstas Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 114 straipsniu.

¹ Dok. 14124/20 + COR 1 + ADD 1.

2. Pasiūlymu dėl reglamento siekiama prisidėti prie tinkamo tarpininkavimo paslaugų vidaus rinkos veikimo nustatant vienodas saugios, nuspėjamos ir patikimos interneto aplinkos taisykles, kuriomis būtų veiksmingai apsaugotos Chartijoje įtvirtintos pagrindinės teisės.
3. 2021 m. balandžio 27 d. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas pateikė nuomonę dėl šio pasiūlymo².
4. Europos Parlamento Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komitetas (IMCO) dėl savo pranešimo dar nebalsavo.
5. 2021 m. kovo 25 d. pareiškime Europos Vadovų Tarybos nariai paragino teisėkūros institucijas skubiai parengti Skaitmeninių paslaugų aktą ir Skaitmeninių rinkų aktą, kad būtų stiprinama bendroji skaitmeninių paslaugų rinka, sukuriant saugesnę skaitmeninę erdvę ir vienodas sąlygas, siekiant skatinti inovacijas ir konkurencingumą.

II. TARYBOS PARENGIAMŪJŲ ORGANŲ ATLIKTAS DARBAS

6. Konkurencingumo ir augimo darbo grupė pasiūlymą nagrinėti pradėjo 2020 m. gruodžio 16 d. pirmininkaujant Vokietijai ir nuo tada jis buvo toliau nagrinėjamas siekiant pateikti pažangos ataskaitą iki Portugalijos pirmininkavimo laikotarpio pabaigos.
7. 22 posėdžių, kurie buvo surengti pirmininkaujant Vokietijai (1 posėdis) ir Portugalijai, metu darbo grupė diskusijose ypač daug dėmesio skyrė būsimo reglamento bendrai struktūrai, taikymo sričiai bei esminėms nuostatoms, taip pat bendrai vykdymo užtikrinimo sistemai, ir užbaigė viso teksto nagrinėjimą.
8. Prie šio pasiūlymo pridėtas poveikio vertinimas buvo išsamiai nagrinėjamas dviejuose darbo grupės posėdžiuose 2021 m. sausio 6 ir 12 d. Atlikus šį nagrinėjimą nustatyta, kad delegacijos iš esmės pritarė pasiūlymo tikslui, taip pat Komisijos nustatytiems metodams, kriterijams ir politikos galimybėms.

² Dok. INT/929 – EESC-2021.

9. 2021 m. gegužės 12 d. posėdyje Nuolatinių atstovų komitetui (COREPER) buvo pateiktas pažangos ataskaitos projektas (dok. 8415/21) siekiant, kad jis būtų perduotas 2021 m. gegužės 27 d. posėdžiausiai Konkurencijos tarybai.

III. PAGRINDINIAI POLITINIAI KLAUSIMAI

10. Remdamasi iki šiol darbo grupės lygmeniu surengtų diskusijų rezultatais pirmininkaujanti valstybė nustatė, kad valstybės narės tvirtai ir iš esmės pritaria pasiūlymo užmojų mastui, jo bendriems tikslams ir poreikiui jį greitai patvirtinti. Visų pirma, valstybės narės prisidėjo prie ilgai trukusių ir konstruktyvių debatų. Šiomis aplinkybėmis buvo pripažinta, kad opiausi politiniai ir teisiniai klausimai yra šie:

a) Vykdyimo užtikrinimas ir įgyvendinamumas

Valstybės narės pareiškė įsipareigojančios išlaikyti pagrindinius E. prekybos direktyvos³ principus, visų pirma tos direktyvos 3 straipsnyje nustatytą vidaus rinkos išlygą (taip pat vadinamą kilmės šalies principu). Tai yra vienas iš pagrindinių principų siekiant užtikrinti sklandų vidaus rinkos veikimą, užtikrinant laisvą informacinės visuomenės paslaugų judėjimą tarp valstybių narių. Valstybės narės taip pat pareiškė iš esmės pritariančios nuostatomis dėl atsakomybės, kurios į pasiūlymą dėl Skaitmeninių paslaugų akto buvo perkeltos iš E. prekybos direktyvos.

Be to, buvo pakartota, kad būtina užtikrinti siūlomo reglamento veiksmingą įgyvendinimą, taip pat geriau koordinuoti valstybių narių, jų kompetentingų institucijų ir Komisijos veiksmus. Kai kurios valstybės narės ragino labiau įtraukti paskirties šalį, taip pat užtikrinti geresnį tarpvalstybinį skaitmeninių paslaugų koordinatorių bendradarbiavimą, atlikti bendrus tyrimus ir teikti prašymus dėl Komisijos intervencijos.

³ 2000 m. birželio 8 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/31/EB dėl kai kurių informacinės visuomenės paslaugų, ypač elektroninės komercijos, teisinių aspektų vidaus rinkoje (Elektroninės komercijos direktyva).

Kai kurios valstybės narės išreiškė susirūpinimą ir abejones dėl pasiūlymo 8 ir 9 straipsniuose nustatytų mechanizmų taikymo srities ir veiksmingumo. Keli darbo grupės posėdžiai buvo skirti tam, kad būtų išaiškintos sąlygos, kuriomis nacionalinės teisminės ar administracinės institucijos tarpininkavimo paslaugų teikėjui duoda nurodymus, be kita ko, tarpvalstybiniu mastu, reaguoti į konkretų neteisėtą turinį ar pateikti konkretų informacijos vienetą pagal taikytiną nacionalinę teisę.

Komisija apibūdino teises tokių nurodymų pasekmes tarpvalstybinėse bylose ir paaiškino siūlomų taisyklių įgyvendinamumą šiame kontekste. Tačiau kai kurios valstybės narės toliau prašo papildomų paaiškinimų dėl praktinio nurodymų vykdytinumo aspektų tarpvalstybiniame kontekste ir dėl jų poveikio kilmės šalies principui.

Siekiant užtikrinti siūlomo reglamento įgyvendinimą būtų sukurta nauja priežiūros sistema, kuria būtų nustatyti skirtingi skaitmeninių paslaugų koordinatorių (toliau – SPK) ir kompetentingų institucijų, SPK tinklo Sąjungos lygmeniu (toliau – Valdyba) ir Komisijos įgaliojimai bei jiems taikomi reikalavimai. Be to, buvo iškelti klausimai dėl praktinio daugiasluoksnės priežiūros sistemos veikimo, taip pat dėl jos poveikio esamai nacionalinei administracinei struktūrai.

Darbo grupė taip pat nagrinėjo klausimą, susijusį su veiksmingu siūlomo reglamento įgyvendinamumu struktūrinius pažeidimus darančių paslaugų teikėjų, įsteigtų už Sąjungos ribų, kurie savo paslaugas teikia Sąjungoje nesilaikydami siūlomame reglamente nustatytų pareigų, atžvilgiu. Būsimose derybose šis klausimas turi būti aptariamas papildomai.

b) Turinio moderavimas

Valstybės narės pripažino turinio moderavimo internete svarbą ir naujai pasiūlytu taisyklių būtinybę siekiant išvengti neigiamo poveikio pagrindinėms teisėms. Svarbu suderinti tarpininkavimo paslaugų teikėjų išsamaus patikrinimo pareigą ir atleidimo nuo atsakomybės atvejus. Be to, valstybės narės plačiai pritarė naujoms pranešimo ir veiksmų procedūroms bei naudotojams skirtiems teisių gynimo mechanizmams ir tam, kad siūlomame reglamente nurodomas terminas „neteisėtas turinys“ yra suprantamas taip, kaip apibrėžta nacionalinėje ar Sąjungos teisėje. Jos taip pat pritarė pasiūlymo asimetriniam požiūriui, pagal kurį paslaugų teikėjams nustatomos laipsniškos pareigos atsižvelgiant į jų dydį ir teikiamų paslaugų poveikį.

Kalbant apie labai dideles interneto platformas, plačiai pritarta prievolei atlikti reikšmingos sisteminės rizikos vertinimą (26 straipsnis). Be to, kai kurios valstybės narės pabrėžė, kad reikia stiprinti pagrindinių teisių, ypač saviraiškos laisvės, apsaugą. Dar tam tikros valstybės narės teiravosi, ar numatytų priemonių pakanka kovai su dezinformacija.

Valstybės narės iš esmės pritarė tam, kad pasiūlymo 22 straipsnyje būtų nustatyta pareiga „pažink savo verslo klientą“, ir kai kurios iš jų pasiūlė išplėsti šios pareigos taikymo sritį, kad ji būtų taikoma ir kitų rūšių tarpininkavimo paslaugų teikėjams, taip pat labai mažoms ir mažosioms įmonėms.

Tam tikros valstybės narės paragino papildomai paaiškinti nacionalinių valdžios institucijų galimybes duoti galutinio pašalinimo nurodymus, kuriais interneto platformos būtų įpareigos užkirsti kelią turiniui, kuris buvo nustatytas kaip neteisėtas ir todėl pašalintas, kad nepasirodytų iš naujo. Kai kurios valstybės narės laikėsi nuomonės, kad tai ypač svarbu kovojant su elektroninėse prekyvietėse vykdoma prekyba suklastotais arba reikalavimų neatitinkančiais produktais.

c) *Taikymo sritis ir tikslas*

Kai kurios valstybės narės iškėlė klausimų dėl pasiūlymo taikymo srities, visų pirma dėl siūlomo reglamento ir galiojančių Sąjungos teisės aktų ryšio. Tuo tikslu Komisija paaiškino, kad siūlomas reglamentas turėtų būti horizontalusis teisės aktas, papildantis galiojančias sektorių teisės aktų priemones, kurios veikia kaip *lex specialis*. Be to, dauguma valstybių narių palankiai įvertino siūlomą reglamento, kurio teisinis pagrindas – SESV 114 straipsnis, suderinimo lygį. Siekdamos užtikrinti didesnę teisinę tikrumą, valstybės narės paprašė išsamiau paaiškinti 1 straipsnį dėl pasiūlymo dalyko ir taikymo srities. Kai kurios valstybės narės taip pat paragino papildomai paaiškinti siūlomų taisyklių ir esamų E. prekybos direktyvos taikymo srities išimčių sąveiką.

Siekiant išvengti neproporcingos naštos, labai mažoms ir mažosioms įmonėms netaikomos tam tikros pareigos, nustatytos siūlomame reglamente, kuriame tokių įmonių apibrėžtis grindžiama Rekomendacijos 2003/361/EB priedu⁴. Kai kurios valstybės narės paprašė labai mažų ir mažųjų įmonių apibrėžtį pritaikyti prie skaitmeninės aplinkos, o ne remtis vien tik šių įmonių dydžio ir apyvartos kriterijais. Be to, buvo pareikštas susirūpinimas, kad šiuo metu siūloma labai mažoms ir mažosioms įmonėms taikoma išimtis nepadėtų spręsti neteisėto turinio sklaidos per mažesnius paslaugų teikėjus problemos, todėl kai kurios valstybės narės ragino laikytis rizika grindžiamo požiūrio.

⁴ 2003 m. gegužės 6 d. Komisijos rekomendacija 2003/361/EB dėl labai mažų, mažųjų ir vidutinių įmonių apibrėžties (OL L 124, 2003 5 20, p. 36).

d) *Kiti klausimai*

Be to, kas išdėstyta pirmiau, kai kurios valstybės narės pareiškė, kad reikia plačiau aptarti ir (arba) persvarstyti šiuos klausimus:

- galimas pasiūlymo taikymo srities išplėtimas;
- ar nuostatos dėl savanoriškų kovos su neteisėtu turiniu veiksmy (6 straipsnis) pakanka, kad paslaugų teikėjas galėtų imtis reikšmingų veiksmy, ir ar reikėtų papildomų apsaugos nuo piktnaudžiavimo priemonių;
- patikimų pranešėjų statuso išplėtimas įtraukiant visus subjektus, kurie teikia pranešimus, įrodo turintys nuodugnių žinių ir labai tiksliai žymi neteisėtą turinį, nereikalaujant atstovauti kolektyviniams interesams;
- paslaugų teikėjų komercinių paslapčių apsauga, kiek tai susiję su prieiga prie duomenų ir tyrimais;
- nuostatos dėl neteisminio ginčų sprendimo mechanizmo, jo mokesčių struktūros ir šių nuostatų suderinimo su atitinkamais galiojančiais teisės aktais;
- siūlomo reglamento taikymo pradžios data.

11. Nors pirmininkaujant Portugalijai padaryta didelė pažanga, išsamios diskusijos dėl pasiūlymo turinio tęsiamos keliuose kituose Konkurencingumo ir augimo darbo grupės posėdžiuose. Todėl, atsižvelgiant į pasiūlymo sudėtingumą, jo svarbą bendrajai rinkai ir saugesnės bei patikimos interneto aplinkos kūrimui, taip pat į jo sąsają su kitomis Sąjungos teisės priemonėmis, reikia toliau dirbti techniniu lygmeniu prieš Tarybai priimant politinį sprendimą – jį priimant ši ataskaita yra svarbus indėlis nustatant pagrindinius politinius klausimus.
12. Pirmininkaujanti valstybė narė mano, kad šioje pažangos ataskaitoje pateikiama subalansuota pagrindinių politinių klausimų, nustatytų nagrinėjant pasiūlymą, santrauka.

IV. IŠVADA

13. Tarybos (konkurencingumas) prašoma susipažinti su šia pirmininkaujančios valstybės narės parengta pažangos ataskaita.
-